

۱۲. اهمیت اشتغال

- ✓ طی سالهای اخیر، **تأمین اشتغال و کاهش نرخ بیکاری**، در قالب یکی از دغدغه‌های اقتصادی و به عنوان ضروری‌ترین هدف برای مدیریت کشور محسوب می‌شود.
- ✓ افزایش تولید، درآمد، **اشتغال** و رفاه جامعه از مهم‌ترین هدف‌های توسعه هر کشور است.
- ✓ بازارهای پولی و مالی اهمیت ویژه‌ای در نظام اقتصادی کشورها دارند.
- ✓ اغلب مبانی نظری تأکید دارند که **رابطه مثبتی** بین توسعه مالی و رشد اقتصادی وجود دارد.

۱۳. نقش نظام بانکی در افزایش ظرفیت اشتغال زائی کشور

۱۴. تأمین مالی بخش تولید توسط سیستم بانکی

✓ بررسی معیار نسبت تسهیلات اعطایی به تولید ناخالص داخلی بیان-کننده آن است که سیستم بانکی چند درصد از تولید ناخالص داخلی (GDP) را تأمین مالی نموده-است.

✓ طی سال‌های یاد شده به-طور متوسط **۵۸ درصد** تولید ناخالص داخلی (GDP) کشور از طریق سیستم بانکی مورد حمایت قرار گرفته‌است.

میلیارد ریال – درصد

شرح	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲*
تولید ناخالص داخلی	۳,۳۷۸,۷۲۴	۳,۵۶۲,۲۸۹	۴,۳۰۴,۲۶۴	۶,۱۰۴,۸۶۸	۷,۰۹۱,۳۸۹	۹,۳۴۳,۰۷۰
تسهیلات اعطایی و مطالبات	۱,۸۱۳,۲۵۰	۲,۱۰۳,۹۱۶	۲,۹۰۳,۴۸۲	۳,۴۵۶,۶۳۳	۴,۰۶۷,۵۹۱	۴,۹۹۶,۷۰۷
نسبت تسهیلات به تولید ناخالص داخلی	۵۳.۷	۵۹.۱	۶۷.۵	۵۶.۶	۵۷.۳	۵۳.۴

* منبع آمار: گزارش تحولات اقتصادی ایران در بخش واقعی سال ۹۲-بانک مرکزی ج.ا.ا.

۱۵. اوراق استصناع

- ✓ در حال حاضر ظرفیت نظام بانکی تکافوی تامین تمامی نیازهای مالی فعالان اقتصادی را نمی نماید.
- ✓ نظام بانکی مطلوب، نظامی است که بتواند به اندازه کافی به طراحی و توسعه ابزارهای مناسب پردازد.
- ✓ بکارگیری ابزارهای نوین تأمین مالی در بخش مولد کشور موجب بهبود فضای کسب و کار، افزایش اثربخشی، کارآیی و بهره‌وری واحدهای تولیدی و... می‌شود.
- ✓ **اوراق استصناع** یکی از روش‌های تامین مالی بوده که می‌توان از آن به عنوان ابزاری مکمل برای اعتبار اسنادی داخلی استفاده نمود.

۱۵. اوراق استصناع (ادامه)

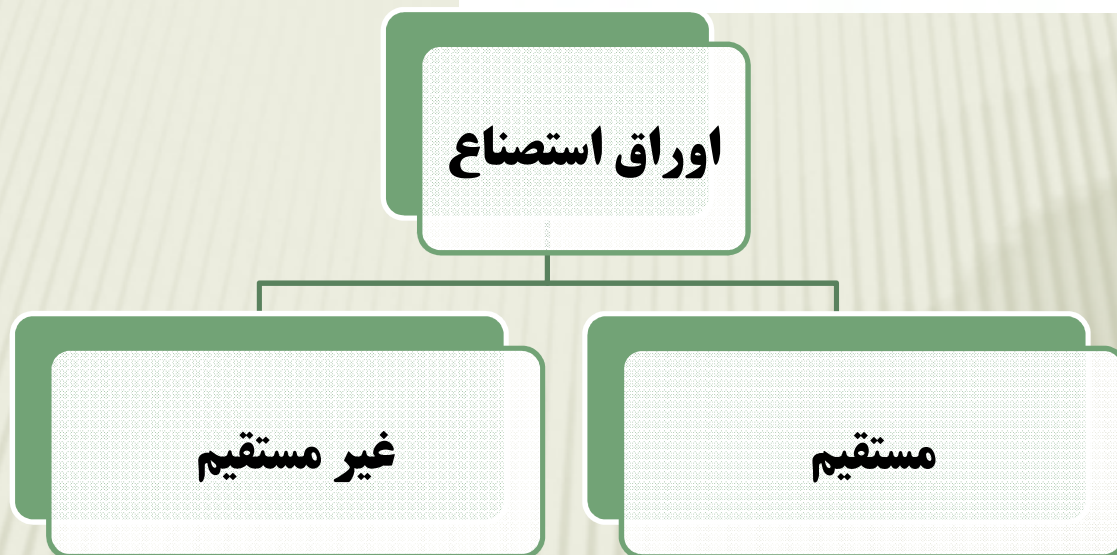
✓ استصناع (سفارش ساخت)، عقدی است بین دو شخص اعم از حقیقی و حقوقی مبنی بر تولید کالایی خاص یا اجرای پروژه‌هایی با ویژگی‌های مشخص در آینده که به موجب آن سفارش گیرنده (پیمانکار) در ازای گرفتن مبالغی معین در زمانهای توافق شده که بخشی از آن میتواند به صورت نقد و بخشی از آن به صورت اقساط به تناسب پیشرفت فیزیکی کار یا حتی مستقل از آن باشد، متعهد می شود براساس زمانبندی کوتاه مدت یا بلند مدت مواد اولیه و کالا یا پروژه مورد نظر را ساخته و به سفارش دهنده تحویل دهد.

✓ موارد مصرف این عقد برای سفارش ساخت و تکمیل کالا یا طرح نیمه تمام، ساخت تعدادی از کالاهای تولیدی یک تولیدکننده، ساخت کالا با ویژگی خاص، احداث طرح و پروژه‌های با ویژگیهای خاص و سفارش ساخت برای انجام معامله است.

✓ وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی و شرکت‌ها و موسسات تابعه و همچنین شرکت‌های سهامی عام همچنین بانک‌های تجاری و تخصصی و موسسات پولی و اعتباری برای احداث واحدهای تابعه یا تکمیل طرح‌های موجود، می‌توانند از ابزار اوراق استصناع استفاده نمایند.

۱۶. اوراق استصناع و انواع آن

اوراق استصناع مستقیم برای وزارتخانه‌ها و سازمان‌هایی که می‌خواهند طرح‌هایی را در سطح ملی یا منطقه‌ای اجرا کنند، اما اعتبارات لازم برای اجرای آن را در زمان حاضر ندارند و همچنین بانک‌های تجاری و تخصصی و موسسه‌های پولی و اعتباری که به عللی به اجرای طرح‌ها و پروژه‌های گوناگون تمایل دارند، به کار برده می‌شود.

اوراق استصناع غیر مستقیم قابل استفاده برای طرح‌های کوچک و یا طرح‌های بزرگی است که به طرح‌های کوچک تبدیل می‌شود. در این شرایط پیمانکاران جزء نمی‌توانند با وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها وارد قرارداد شده و یا پیمانکار توان فروش اوراق استصناع در بازار ثانویه را ندارد. در این صورت وزارتخانه‌ها یا سازمان‌های دولتی می‌توانند با یک بانک معتبر وارد قرارداد استصناع شوند.

۱۷. اعمال سیاست های پولی و مالی با استفاده از اوراق استصناع

سیاست های مالی

- تامین کسری بودجه دولت و نهادهای دولتی در پروژه های عمرانی از طریق انتشار اوراق استصناع
- اعمال سیاست انبساطی ملایم از طریق تزریق تدریجی منابع متناسب با افزایش حجم کالا ها و خدمات و رشد اقتصادی
- پایین بودن تبعات اقتصادی منفی انتشار این اوراق

سیاست های پولی

- تنزیل و خریداری اوراق از طریق عملیات بازار باز
- اعمال سیاست پولی انبساطی از طریق خرید اوراق با قیمت بالاتر در شرایط رکود
- اعمال سیاست پولی انقباضی از طریق فروش اوراق با قیمت پایین تر در شرایط رونق اقتصادی

۱۸. ویژگی های اوراق استصناع

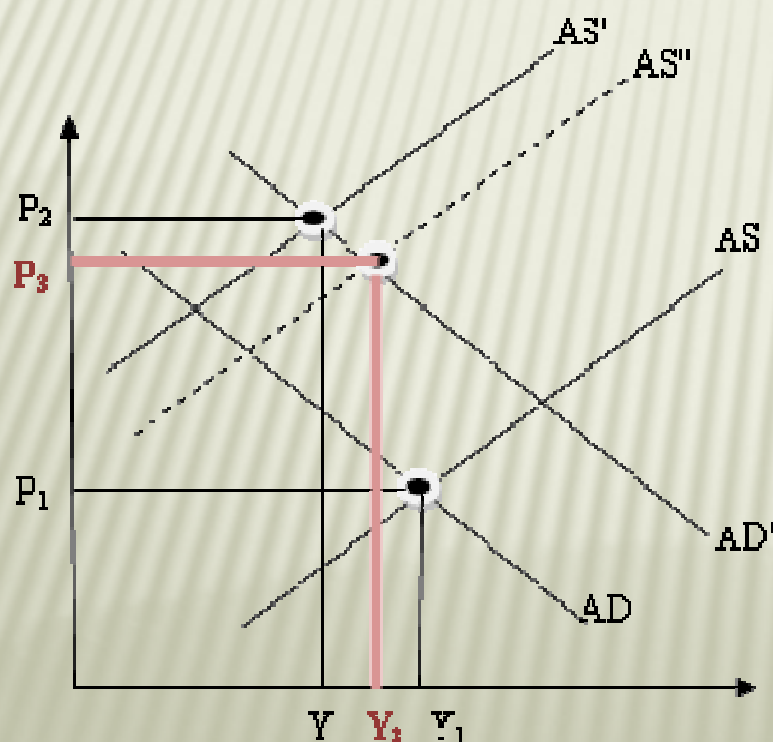
- عدم دخالت دارندگان اوراق در مدیریت فعالیت های اقتصادی ناشر آن
- امکان تنزیل اوراق خریداری شده بر اساس تقاضا و عرضه در بازار
- تضمین اصل و سود اوراق در سررسید توسط ناشر
- قدرت نقد شوندگی بالای اوراق در شرایط ایجاد بازار بورس ثانوی فعال
- امکان انتشار اوراق قابل تبدیل و یا تعویض به سهام برای شرکت های

سهامی عام

۱۹. اثر انتشار اوراق استصناع بر اشتغال

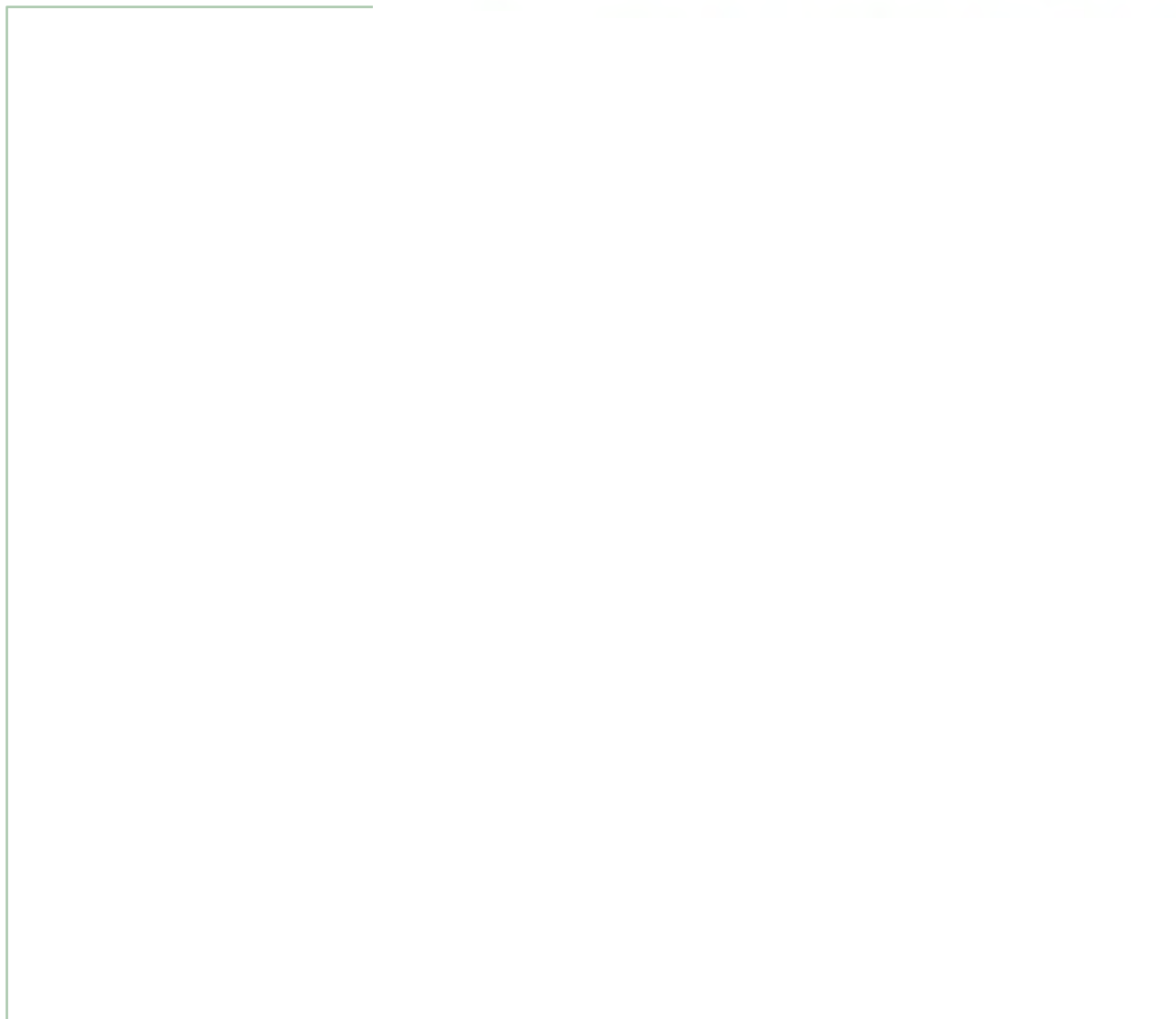
در حال حاضر یکی از ویژگی های اقتصاد ایران، **تورم رکودی** است. در این راستا طی سال های گذشته، افزایش استقراض از بانک مرکزی ناشی از افزایش تسهیلات بانکی و پولی کردن کسری بودجه و عدم انضباط مالی و کاهش ذخیره قانونی بانک ها از ۱۷ درصد به ۱۰ درصد، **انتقال منحنی تقاضای کل اقتصاد به سمت راست (AD')** را در پی داشته است. در عین حال تحریم های بین المللی و افزایش هزینه های تولید ناشی از این تحریم ها منجر به **انتقال منحنی عرضه کل اقتصاد به سمت چپ (AS')** شده است.

استفاده از **اوراق استصناع** در طرح ها و پروژه ها، ابزار مناسبی است که ضمن جمع آوری بخشی از نقدینگی جامعه و هدایت آن به سمت پروژه های عمرانی و تولیدی می تواند منجر به **انتقال منحنی عرضه کل اقتصاد به سمت راست (AS'')** شده و از طریق تابع تولید، ضمن **کاهش تورم رکودی** میزان **اشتغال** را در کشور افزایش دهد.

۱۹. اثر انتشار اوراق استصناع بر اشتغال (ادامه)

۲۰. نتیجه گیری

- ✓ برای کارآمد کردن یک اقتصاد و نیل به توسعه اقتصادی ، وجود یک **نظام مالی کارا و توسعه یافته** ضروری است.
- ✓ نظام مالی توسعه یافته از طریق **شیوه های مختلف تامین مالی** بر حجم و میزان سرمایه گذاری و اشتغال در کشور موثر بوده و بدین ترتیب زمینه رشد اقتصادی را فراهم می آورد.
- ✓ یکی از شیوه های تامین مالی در نظام مالی توسعه یافته ، **تبدیل به اوراق بهادار کردن دارایی ها (securitization)** بوده که در دهه های اخیر مورد توجه قرار گرفته است .
- ❖ **اوراق بهادار اسلامی (صکوک)** که جایگزین مناسبی برای اوراق قرضه بوده، ضمن اینکه شیوه خوبی برای مدیریت نقدینگی بانک ها و موسسات مالی اسلامی است.
- ❖ **اوراق استصناع (سفارش ساخت)** یکی از انواع اوراق صکوک بوده که دارای نرخ سود معین است و بر اساس عقود مبادله ای طراحی شده است .
- ❖ استفاده از اوراق استصناع به عنوان یکی از روش های تامین مالی در شرایط رکود منجر به جابجایی منحنی عرضه کل اقتصاد به سمت راست شده و ضمن **بهبود فضای کسب و کار** در اقتصاد به **افزایش سرمایه گذاری و اشتغال** در کشور کمک نموده و تورم رکودی را در جامعه برطرف می کند .

۲۰. نتیجه گیری (ادامه)

- ✓ اوراق استصناع به دو شیوه **مستقیم و غیر مستقیم** برای تامین مالی طرح های بزرگ نظیر راه سازی، سدسازی، شهرسازی و طرح های کوچک نظیر احداث ساختمان، شرکت و تکمیل پروژه های مورد نظر یک شرکت مورد استفاده قرار می گیرد.
- ✓ با استفاده از اوراق استصناع مستقیم و غیر مستقیم، دولت و نهادهای دولتی می توانند کسری بودجه خود را در پروژه های عمرانی تامین کنند بدین ترتیب این اوراق به عنوان ابزاری برای **اعمال سیاست مالی** دولت اتخاذ می شود.
- ✓ بانک مرکزی می تواند از طریق عملیات بازار باز، تمام یا بخشی از این اوراق استصناع را تنزیل و خریداری کرده و با پرداخت قیمت آنها به دارندگان اوراق، به **اعمال سیاست پولی** اقدام نماید.
- ✓ از کاربردهای دیگر اوراق استصناع می توان به **جایگزینی بخشی از ارز خریداری شده** توسط بانک مرکزی از دولت با اوراق استصناع دولتی اشاره کرد. با این کار بخشی از **کسری بودجه دولت** که ناشی از هزینه های تولید و عمران است **کاهش** یافته و سیاست انبساطی جدیدی بر اقتصاد تحمیل نمی شود.

۲۱. پیشنهادها

